

V Bruselu dne 24.9.2020
COM(2020) 591 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

o strategii EU v oblasti digitálních financí

1. Souvislosti

Budoucnost financí je digitální: spotřebitelé a podniky ve stále větší míře přistupují k finančním službám digitálně, inovativní účastníci trhu zavádějí nové technologie a mění se stávající obchodní modely. Digitální finance pomohly občanům a podnikům zvládat bezprecedentní situaci způsobenou pandemií COVID-19. Například online ověřování totožnosti umožnilo spotřebitelům otevírat si účty a využívat řadu finančních služeb na dálku. Roste podíl digitálních a bezkontaktních plateb v obchodech a výrazný růst zaznamenaly nákupy na internetu (elektronické obchodování). Řešení z oboru finančních technologií („FinTech“) pomohla rozšířit a urychlit přístup k úvěrům, včetně státem podporovaných úvěrů v reakci na krizi COVID-19. S tím, jak více lidí přistupuje k finančním službám online a i sami zaměstnanci finančního sektoru stále častěji pracují na dálku, vzrostl také význam zajištění bezpečného a spolehlivého provozu digitálních infrastruktur.

Přetrvávaly-li pochybnosti, je nyní již zřejmé, že digitální finance mají velký potenciál a Evropané a evropské podniky jsou na ně připraveni.

Evropa toho musí plně využít ve své strategii oživení a s jejich pomocí napravit sociální a hospodářské škody způsobené pandemií¹. Digitální technologie budou hrát klíčovou roli při ožívování a modernizaci evropského hospodářství napříč odvětvími. Posílí roli Evropy jako globálního digitálního hráče. Uživatelé finančních služeb musejí však být současně chráněni před riziky vyplývajících ze zvyšující se závislosti na digitálních financích.

Podpora digitalizace v EU je klíčovou prioritou Komise, jak bylo stanoveno na počátku tohoto roku² a i nedávno v souvislosti s plánem oživení³. Evropský finanční sektor může stavět na mnoha inovativních projektech v řadě členských států a těžit z vedoucího postavení, které má v oblastech, jako jsou digitální platební technologie. Přijetí digitálních financí přispěje k celkové digitální transformaci našeho hospodářství a společnosti. Z toho budou mít značný prospěch spotřebitelé i podniky.

S ohledem na klíčové trendy v oblasti digitálních inovací (oddíl 2) stanoví toto sdělení strategický cíl pro digitální finance v Evropě (oddíl 3) a čtyři priority a související opatření, která hodláme přijmout, aby spotřebitelé a podniky mohli využívat výhod digitálních financí a zároveň se zmírnila rizika (oddíl 4). Toto sdělení vychází z akčního plánu pro finanční technologie z roku 2018⁴ a z práce evropských orgánů dohledu. Vychází rovněž z reakcí na veřejnou konzultaci a informační akce v oblasti digitálních financí, které se konaly v první polovině roku 2020⁵, zprávy Evropského parlamentu o digitálních financích⁶, zprávy expertní

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci“, COM(2020) 456 final, 27. 5. 2020.

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Formování digitální budoucnosti Evropy“, COM(2020) 67 final, 19. 2. 2020.

³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci“, COM(2020) 456 final.

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán pro finanční technologie“, COM(2018) 109 final, 8. 3. 2018.

⁵ https://ec.europa.eu/info/publications/digital-finance-outreach-2020_en

⁶ Zpráva s doporučeními Komise „Digitální finance: vznikající rizika v oblasti kryptoaktiv – výzvy týkající se regulace a dohledu v odvětví finančních služeb, institucí a trhů“ (2020/2034(INL)), [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2034\(INL\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2034(INL)&l=en)

skupiny pro regulační překážky pro finanční inovace (ROFIEG)⁷, doporučení fóra na vysoké úrovni pro unii kapitálových trhů⁸ a strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřenou na malé a střední podniky⁹.

Klíčovou úlohu mezi digitálními finančními službami hrají platební služby, které zaujímají čelní místo, pokud jde o inovace, a pomáhají podporovat digitální ekonomiku. Digitální řešení pro platby umožňují jednotlivcům a společnostem bezpečně a efektivně provádět transakce. Jsou nezbytná pro placení v obchodech a pro elektronické obchodování, placení účtů, splácení úvěrů nebo hypoték, převody peněz či vyplácení mezd nebo důchodů. Jako taková vyžadují specifická politická opatření, která jsou uvedena ve sdělení nazvaném „Strategie EU pro malé platby“, které je zveřejněno spolu s tímto sdělením¹⁰.

2. Pozadí: trendy v oblasti digitálních inovací

Digitální transformace ekonomiky změnila inovační a obchodní modely, a to i ve finančních službách.

Inovace mají stále častěji digitální formu, což podnikům usnadňuje růst. Inovace ve stále větší míře dávají vzniknout novým produktům, procesům nebo obchodním modelům, které jsou možné díky digitálním technologiím. Systémy informačních technologií (IT) se v kombinaci s vhodným softwarem změnil z pouhého podpůrného nástroje v základní pilíř obchodních činností mnoha podniků. To proto, že digitalizace nabízí významné nové příležitosti, neboť digitální sítě a datové služby obecně usnadňují dosažení úspor z rozsahu a umožňují poskytovat kvalitnější služby s nižšími náklady.

Inovační cykly se zrychlují, stávají se otevřenějšími a kooperativnějšími. Digitální technologie a aplikace jsou v rostoucí míře vytvářeny modulárním způsobem a vzájemně komunikují prostřednictvím rozhraní pro programování aplikací (API). Umožňují lépe přizpůsobit služby poptávce zákazníků. Poskytují rovněž více příležitostí pro experimentování a spolupráci mezi různými aktéry. To může mít řadu důsledků pro způsob, jakým jsou poskytovány finanční služby.

Data se spolu s IT infrastrukturou stávají klíčovým aktivem pro inovace. Data jsou pro finanční služby důležitější než kdy dříve. Dostupnost digitálních dat umožňuje přesněji předvídat budoucí události, a tím i poskytovat služby na míru. Analýza sloučeného souboru dat umožňuje lépe nahlédnout do podstaty věci než analýza jednotlivých souborů dat zvlášť. Ekonomické přínosy plynoucí ze specifického souboru dat jsou vyšší, má-li k němu přístup

⁷ Dne 13. prosince 2019 zveřejnila expertní skupina pro regulační překážky pro finanční inovace (ROFIEG), zřízená Evropskou komisí v červnu 2018, svá doporučení pro vytvoření akomodativního rámce pro poskytování finančních služeb s využitím technologií: https://ec.europa.eu/info/publications/191113-report-expert-group-regulatory-obstacles-financial-innovation_en

⁸ https://ec.europa.eu/info/publications/cmu-high-level-forum_en

⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky“, COM(2020) 203, 10. 3. 2020, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-sme-strategy-march-2020_en.pdf

¹⁰ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Strategie EU pro malé platby“, COM(2020) 592.

více stran najednou. Kromě toho je k maximalizaci hodnoty dat nutné využívat související technologie. IT infrastruktura se ve stále rostoucí míře nachází v cloudu, čímž je zajištěn vysoký stupeň provozní flexibility a usnadněn přístup k vyspělým technologiím zpracování dat. Tento vývoj rovněž vyvolává nové důležité otázky týkající se ochrany spotřebitelů a odpovědného používání jejich dat.

Inovace zároveň mění strukturu trhu. Evropa je domovem mnoha úspěšných startupů v oblasti finančních technologií („Fintech“). Zavedené podniky zásadním způsobem reorganizují své obchodní modely, často ve spolupráci se společnostmi působícími v oboru finančních technologií. Ve finančních službách stále častěji působí velké („BigTech“) i malé technologické společnosti. Tento vývoj mění povahu rizik pro spotřebitele, uživatele a finanční stabilitu a může mít rovněž významný dopad na hospodářskou soutěž ve finančních službách.

3. Náš strategický cíl: využít digitální finance ve prospěch spotřebitelů a podniků

Evropa a její finanční sektor se musí chopit těchto trendů a všech příležitostí, které digitální revoluce nabízí.

Evropa v čele se silnými aktéry evropského trhu musí být hnací silou digitálních financí.

Naším cílem je zpřístupnit výhody digitálních financí evropským spotřebitelům a podnikům.

Evropa by měla podporovat digitální finance založené na evropských hodnotách a řádné regulaci rizik.

Konzultace se zúčastněnými stranami působícími v celé Evropě prokázaly širokou a silnou podporu tohoto cíle, a to z nejrůznějších důvodů:

- **Přijetí digitálních financí by podnítilo inovace a vytvořilo příležitosti k vývoji lepších finančních produktů pro spotřebitele**, a to i pro osoby, které v současnosti nemají k finančním službám přístup. **Otevře nové cesty, jak směřovat finanční prostředky podnikům v EU**, zejména malým a středním.
- Posílení digitálních financí by proto **podpořilo evropskou strategii hospodářského oživení a širší hospodářskou transformaci**. Otevřelo by nové cesty k mobilizaci finančních prostředků na podporu **Zelené dohody a nové průmyslové strategie pro Evropu**.
- Vzhledem k tomu, že digitální finance přesahují hranice, mají rovněž **potenciál posílit integraci finančních trhů v rámci bankovní unie a unie kapitálových trhů**¹¹, a tím posílit evropskou hospodářskou a měnovou unii.
- A konečně, silný a dynamický evropský digitální finanční sektor by **zlepšil schopnost Evropy udržet si a posílit otevřenou strategickou autonomii v oblasti finančních**

¹¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Unie kapitálových trhů pro občany a podniky – nový akční plán“, COM(2020) 590.

služeb a v širším smyslu i schopnost regulovat finanční systém a dohlížet na něj s cílem chránit evropskou finanční stabilitu a naše hodnoty.

V zájmu dosažení tohoto strategického cíle předkládá následující oddíl čtyři priority, kterými se budou řídit naše kroky po zbytek tohoto funkčního období, a soubor doprovodných opatření.

4. Čtyři priority pro digitální transformaci finančního sektoru EU

S ohledem na trendy a cíle uvedené výše a s podporou převážné většiny respondentů, kteří se zúčastnili veřejné konzultace, na níž se tato strategie zakládá¹², se budou opatření EU na podporu digitální transformace řídit až do roku 2024 čtyřmi prioritami.

První prioritou je odstranit roztržičnost jednotného digitálního trhu finančních služeb, a umožnit tak evropským spotřebitelům přístup k přeshraničním službám a pomoci evropským finančním podnikům rozšířit jejich digitální operace (4.1). Mnoho podniků potvrdilo, že přeshraniční rozšiřování pro ně má zásadní význam, protože rozvoj online služeb je nákladný, avšak jejich reprodukce je levná a často je nutné je zavádět ve značném měřítku. Potenciálně větší přeshraniční trh usnadňuje získávání finančních prostředků potřebných na vývoj těchto služeb. Spotřebitelům poskytuje skutečný přístup k přeshraničním službám. Podniky, které dosáhnou potřebného rozsahu, mohou být rovněž schopny poskytovat takové služby za nižší cenu a ve vyšší kvalitě.

Druhou prioritou je zajistit, aby regulační rámec EU usnadňoval digitální inovace, které budou v zájmu spotřebitelů a zefektivní trh (4.2). Inovace založené na technologiích distribuované účetní knihy či umělé inteligenci (UI) nebo inovace, které těchto technologií využívají, mají potenciál zdokonalit finanční služby pro spotřebitele i podniky. Regulační rámec pro finanční služby by měl zajistit, aby byly používány odpovědně, v souladu s hodnotami EU. Obecně lze říci, že rychlejší, otevřenější a kooperativnější inovační cykly si žádají pravidelný přezkum a úpravy právních předpisů EU v oblasti finančních služeb a postupů dohledu, aby bylo zajištěno, že tyto předpisy a postupy podporují digitální inovace a mají nadále význam v měnících se tržních prostředích.

Třetí prioritou je na základě evropské strategie pro data vytvořit evropský prostor pro finanční data, který podpoří inovace založené na datech, včetně zlepšení přístupu k datům a jejich sdílení v rámci finančního sektoru (4.3)¹³. EU zajistila, aby společnosti, a to včetně finančních podniků, zveřejňovaly komplexní finanční i nefinanční informace o svých operacích a produktech. Rovněž stála v čele úsilí o otevřené sdílení dat o platebních účtech, což je součástí přepracované směrnice o platebních službách. Další kroky směrem k lepšímu sdílení dat a otevřenosti napříč odvětvími i v rámci nich v souladu s pravidly ochrany údajů a hospodářské soutěže umožní finančnímu sektoru plně přijmout inovace založené na datech. To přispěje ke vzniku inovativních produktů pro spotřebitele a podniky a podpoří širší politické cíle, jako je vytvoření jednotného trhu s daty. Přispěje to rovněž

¹² https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2020-digital-finance-strategy_en

¹³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropská strategie pro data“, COM(2020) 66 final, 19. 2. 2020.

k usnadnění přístupu k datům potřebným pro poskytování finančních prostředků na podporu udržitelných investic.

Čtvrtou prioritou je řešení nových výzev a rizik spojených s digitální transformací (4.4). Finanční služby se přesouvají do digitálního prostředí s roztržštěnými ekosystémy, které se skládají ze vzájemně propojených poskytovatelů digitálních služeb, kteří zčásti stojí mimo oblast působnosti finanční regulace a dohledu. Digitální finance proto mohou zkomplikovat zajišťování finanční stability, ochrany spotřebitele, integrity trhu, spravedlivé hospodářské soutěže a bezpečnosti se stávajícími rámci regulace a dohledu. Mají-li digitální finance zajišťovat lepší finanční produkty pro spotřebitele a podniky, je třeba se těmito riziky zabývat. Komise proto bude věnovat zvláštní pozornost zásadě „**stejná činnost, stejné riziko, stejná pravidla**“, zejména s cílem zajistit rovné podmínky mezi stávajícími finančními institucemi a novými účastníky trhu.

V rámci těchto čtyř priorit bude Komise věnovat zvláštní pozornost **podpoře nových příležitostí, které digitální finance nabízejí spotřebitelům, a ochraně spotřebitelů vždy, kdy je to vhodné.** Půjde zejména o řádný soulad s pravidly pro ochranu údajů, zejména s obecným nařízením o ochraně osobních údajů¹⁴ (GDPR).

Komise je rovněž odhodlána nadále úzce spolupracovat s našimi mezinárodními partnery, neboť přínosy digitálních financí lze nejlépe využít, pokud je jejich zavádění založeno na mezinárodních zásadách a normách.

4.1 Odstranění roztržštěnosti jednotného digitálního trhu

Strategie v oblasti digitálních financí je koncipována tak, aby vycházela z příležitostí, které nabízí jednotný trh, a spotřebitelům a podnikům nabídla výhody digitálních finančních služeb. Dobře fungující jednotný trh digitálních finančních služeb pomůže zlepšit přístup spotřebitelů a retailových investorů k finančním službám v EU prostřednictvím inovativnějších, rozmanitějších a inkluzivnějších bankovních, investičních a pojišťovacích služeb.

- *Umožnění interoperabilního využívání digitálních identit v celé EU*

Do roku 2024 by EU měla provést náležitý právní rámec umožňující využívání interoperabilních řešení v oblasti digitální identity, která novým zákazníkům umožní rychlý a snadný přístup k finančním službám („onboarding“). Tento rámec by měl být založen na harmonizovanějších pravidlech boje proti praní peněz (AML) a financování terorismu (CTF) a na revidovaném rámci pro elektronickou identifikaci a služby vytvářející důvěru pro elektronické transakce (nařízení eIDAS)¹⁵. Měl by umožňovat opakované využívání údajů o zákaznících na základě jejich informovaného souhlasu

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

¹⁵ Nařízení (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 73.

založeného na plné transparentnosti ohledně dopadů a důsledků takového opakovaného využívání.

Nedávné omezení volného pohybu osob potvrdilo klíčový význam hladce fungujících digitálních finančních služeb pro spotřebitele a podniky, kteří spolu jednají na dálku. Pro efektivní a plynulé fungování „onboarding“ finančních služeb na dálku je však třeba udělat mnohem více. Musí fungovat ve vnitrostátních i přeshraničních situacích, být plně v souladu s požadavky v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu (AML/CTF) a mít za cíl usnadnit plnění dalších regulačních požadavků, které se na onboarding vztahují, například posuzování vhodnosti zákazníka pro určité investiční produkty. Komise usnadní poskytovatelům finančních služeb bezpečný onboarding zákazníků na dálku v celé EU, a to ve třech krocích.

Zaprvé, Komise tímto vyzývá Evropský orgán pro bankovníctví (EBA), aby do 3. čtvrtletí 2021 vypracoval v úzké spolupráci s ostatními evropskými orgány dohledu příslušné pokyny. Cílem je zajistit větší konvergenci prvků týkajících se identifikace a ověřování potřebných pro účely onboardingu, a rovněž i způsobu a rozsahu, v jakém se poskytovatelé finančních služeb mohou spolehnout na postupy hloubkové kontroly klienta (CDD) prováděné třetími stranami, včetně ostatních poskytovatelů finančních služeb. Souběžně s tím bude Komise spolupracovat s Evropským sborem pro ochranu osobních údajů (EDPB) na vyjasnění všech aspektů ochrany údajů v souvislosti s opakovaným použitím „onboardingových“ informací pro jiné účely (např. „onboarding“ s jiným poskytovatelem, přístup k jiným nebankovním službám).

Za druhé, v připravovaných legislativních návrzích nového rámce pro boj proti praní peněz a financování terorismu bude Komise dále definovat a harmonizovat požadavky na hloubkovou kontrolu klienta s cílem usnadnit používání inovativních technologií a umožnit hladký přeshraniční provoz, aniž by bylo nutné v každém členském státě uplatňovat jiné postupy nebo splnit další požadavky. To usnadní identifikaci zákazníků a kontrolu jejich oprávnění a zároveň zajistí plný soulad s přístupem založeným na posouzení rizik v rámci boje proti praní peněz a financování terorismu. Toho by mohlo být dosaženo například tím, že se stanoví, jaké doklady totožnosti jsou zapotřebí k určení totožnosti dané osoby, a vyjasní se, jaké technologie lze použít ke kontrole totožnosti na dálku. Cílem Komise, pokud jde o přezkum pravidel pro boj proti praní peněz a financování terorismu, bude rovněž navrhnout:

- zlepšení a vyjasnění přístupu k datům s cílem posílit schopnost poskytovatelů finančních služeb ověřit totožnost zákazníka,
- další upřesnění aspektů týkajících se podrobných identifikačních a ověřovacích prvků pro účely onboardingu s využitím technických norem a
- podrobnější rozpracování, opět s využitím technických norem, možnosti spolehnout se na třetí strany při plnění požadavků na hloubkovou kontrolu klienta, včetně otázek spojených s odpovědností, transparentností a etickým využíváním.

Tyto technické normy by vycházely z pokynů Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) uvedených v prvním bodě.

V neposlední řadě Komise v rámci plánovaného přezkumu nařízení eIDAS zvažuje zvýšení jeho efektivnosti, rozšíření jeho použitelnosti na soukromý sektor a podporu důvěryhodných

digitálních identit pro všechny Evropany. Revize nařízení poskytne regulační rámec, který obstojí i v budoucnu a který podpoří celounijní, jednoduchý, důvěryhodný a bezpečný systém pro správu identit v digitálním prostoru.

Na základě těchto opatření a v souvislosti se svou prací na otevřených financích (viz oddíl 4.3) má Komise v úmyslu umožnit integraci dalších prvků, aby bylo možné využívat digitálních identit například pro „onboarding“ s jinou finanční institucí. To by mohlo například zahrnovat prvky související s vhodností investorů nebo s úvěrovým profilem zákazníka.

- *Snazší rozšiřování digitálních finančních služeb na celém jednotném trhu*

Do roku 2024 by se ve všech oblastech s velkým potenciálem pro digitální finance měla uplatňovat zásada pasportizace a jednotného kontaktního místa pro udělování licencí. Podniky by měly mít možnost spolehnout se na úzkou spolupráci mezi vnitrostátními zprostředkovateli inovací v oblasti dohledu v rámci Evropského fóra zprostředkovatelů inovací (EFIF) a novou platformu EU pro digitální finance.

Dlouhodobá zásada jednotného trhu spočívá v tom, že spotřebitelé a podniky by měli mít skutečný přístup k přeshraničním službám poskytovaným podniky, které mají sídlo a podléhají dohledu v jiném členském státě, a to v souladu se společně dohodnutými pravidly („pasportizace“). V případě digitálních služeb by veškeré zbývající překážky přeshraničního poskytování takových služeb měly být obzvláště malé. Mnoho respondentů ve veřejné konzultaci však zdůraznilo, že podniky v EU působící v oblasti finančních technologií často mohou poskytovat služby pouze ve své vlastní zemi nebo omezují přístup ke svým digitálním platformám pouze na zákazníky z vybraných jurisdikcí v rámci EU. Hlavním důvodem je to, že regulační rámec se v jednotlivých zemích liší, což pro provozovatele působící ve více zemích znamená neúměrné náklady na dodržování předpisů.

Komise mění regulační rámec s cílem zavést možnost pasportizace v klíčových oblastech s významem pro digitální finance. Nařízení o skupinovém financování, na němž se spolunormotvůrci dohodli v prosinci 2019, zavede společná pravidla a pasportizaci pro různé typy služeb skupinového financování, včetně zprostředkování úvěrů, a dnešní návrhy Komise týkající se kryptoaktiv představí společná pravidla a pasportizaci pro vydavatele kryptoaktiv a poskytovatele služeb v oblasti kryptoaktiv. Komise rovněž zváží význam pasportizace v jiných oblastech, například v souvislosti s přezkumem obezřetnostní regulace poskytování nebankovních úvěrů, přičemž bude věnovat patřičnou pozornost pravidlům na ochranu spotřebitele (viz oddíl 4.4 níže). Rovněž prozkoumá možné způsoby, jak umožnit certifikaci technických řešení, která mají podnikům pomoci plnit jejich povinnosti týkající se dodržování právních předpisů (regulační technologie – „RegTech“¹⁶), a podpoří společné přístupy v tomto oboru, včetně interoperability. Praktické uplatňování pasportizace zároveň vyžaduje úzkou spolupráci mezi domácími a hostitelskými orgány dohledu, aby se zajistilo konzistentní prosazování a uplatňování společně dohodnutých pravidel. Komise vyzývá evropské orgány dohledu, aby pokračovaly v práci na podpoře spolupráce a sbližování dohledu a tuto práci zintenzivnily.

¹⁶ Regulační technologie („RegTech“): Regulační technologie jsou podskupinou finančních technologií; jde o technologie, které mohou pomoci plnit regulační požadavky účinněji a efektivněji, než je tomu v současnosti.

Strategie pro malé platby dále stanoví, jakým způsobem hodlá Komise řešit řadu specifických regulačních otázek v oblasti plateb, jako je stávající praxe, kdy jsou odmítána čísla IBAN zahraničních účtů („diskriminace na základě IBAN“).

Z reakcí v rámci konzultace rovněž vyplývá, že zúčastněné strany i nadále přikládají velký význam práci zprostředkovatelů inovací v oblasti dohledu, jako jsou inovační centra a regulační pískoviště, a to i v přeshraničních souvislostech. Komise bude spolupracovat s evropskými orgány dohledu na posílení inovační sítě poskytované Evropským fórem zprostředkovatelů inovací (EFIF)¹⁷. Bude rovněž podporovat vnitrostátní zprostředkovatele inovací, např. prostřednictvím programu na podporu strukturálních reforem¹⁸. Komise bude zejména spolupracovat s EFIF na zajištění toho, aby byl do poloviny roku 2021 k dispozici procesní rámec pro zahájení přeshraničního testování a další mechanismy usnadňující interakci podniků s orgány dohledu z různých členských států.

V zájmu prohloubení spolupráce mezi soukromými a veřejnými zúčastněnými stranami zřídí Komise ve spolupráci s EFIF novou platformu EU pro digitální finance. Nová platforma bude sloužit jako trvalý kanál pro online interakci s tímto novým ekosystémem digitálních financí, přičemž bude vycházet z pozitivní zpětné vazby obdržené po informační akci o digitálních financích. Poskytne rovněž rozhraní pro EFIF a pro vnitrostátní zprostředkovatele inovací a vnitrostátní postupy elektronického udělování licencí. V budoucnu by z ní mohla být vytvořena širší platforma pro spolupráci a datový prostor, které by odvětví nebo orgány dohledu mohly využívat k testování inovací. Platforma bude navržena tak, aby byla způsobilá pro případné financování z programu Digitální Evropa, který podpoří zavádění platformy pro spolupráci v oblasti začleňování digitálních technologií.

Dohled nad digitálními financemi vyžaduje posílenou spolupráci mezi různými orgány. EFIF bude proto zahrnovat například zástupce Evropského sboru pro ochranu osobních údajů (EDPB), útvarů Komise odpovědných za prosazování hospodářské soutěže a příslušných vnitrostátních orgánů mimo finanční sektor. Ti se budou účastnit zasedání EFIF jako pozorovatelé a budou jednat o výzvách spojených s inovativními obchodními modely kombinujícími finanční a nefinanční služby.

Dohled nad digitálními financemi vyžaduje značné nové dovednosti. Komise bude i nadále pomáhat zdokonalovat technické dovednosti orgánů dohledu, a to i prostřednictvím Evropské laboratoře finančních technologií (EU Fintech Lab)¹⁹. Komise je rovněž připravena vypracovat ve spolupráci s vnitrostátními orgány programy cílené pomoci. Toho by mohlo být dosaženo například prostřednictvím programu na podporu strukturálních reforem²⁰.

¹⁷ Evropské fórum zprostředkovatelů inovací (EFIF) bylo zřízeno v lednu 2019 v návaznosti na společnou zprávu evropského orgánu dohledu o regulačních pískovištích a inovačních centrech, která zjistila nutnost zavést opatření na podporu větší koordinace a spolupráce mezi zprostředkovateli inovací s cílem rozšíření finančních technologií na jednotném trhu.

¹⁸ Program na podporu strukturálních reforem je programem EU, který poskytuje individualizovanou podporu všem zemím EU při jejich institucionálních, správních a prorůstových reformách.

¹⁹ Evropská laboratoř finančních technologií byla zřízena na základě akčního plánu EU pro finanční technologie z roku 2018 a sdružuje poskytovatele služeb, finanční instituce a orgány dohledu, kteří se v rámci ní mohou podrobně zabývat specifickými technologiemi nebo aplikacemi.

²⁰ Program na podporu strukturálních reforem je programem EU, který poskytuje individualizovanou podporu všem zemím EU při jejich institucionálních, správních a prorůstových reformách.

Klíčová opatření

Komise v roce 2021 jako součást širší iniciativy v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu (AML/CFT) navrhne harmonizaci pravidel onboardingu zákazníků a v návaznosti na nadcházející přezkum nařízení eIDAS hodlá **zavést interoperabilní přeshraniční rámec pro digitální identity**.

Komise prozkoumá, zda je třeba zavést **další harmonizované režimy udělování licencí a pasportizace, bude spolupracovat s evropskými orgány dohledu na posílení Evropského fóra zprostředkovatelů inovací (EFIF) a vytvoří platformu EU pro digitální finance** na podporu spolupráce mezi zúčastněnými stranami z veřejného i soukromého sektoru.

4.2 Úprava regulačního rámce EU s cílem usnadnit digitální inovace

Účelem strategie v oblasti digitálních financí je zajistit, aby regulační rámec EU pro finanční služby odpovídal potřebám digitálního věku. K tomu je mimo jiné zapotřebí umožnit využívání inovativních technologií a sladit rámec s převládajícími osvědčenými postupy při tvorbě a zavádění softwaru. Mnoho respondentů ve veřejné konzultaci zastávalo názor, že pravidla EU by měla být technologicky neutrálnější a vstřícnější k inovacím a měla by se být schopna inovacím rychleji přizpůsobovat, ale zároveň by se měla dodržovat všechna pravidla zajišťující bezpečné fungování inovací a ochranu uživatelů.

- *Umožnění vzniku trhů EU s kryptoaktivy a tokenizovanými finančními nástroji*

Do roku 2024 by EU měla zavést komplexní rámec umožňující zavedení technologie distribuované účetní knihy a kryptoaktiv ve finančním sektoru. Měla by se rovněž zabývat riziky spojenými s těmito technologiemi.

Kryptoaktiva a s nimi spojené blockchainy mohou v oblasti financí přinést významné příležitosti: potenciálně levné a rychlé platby, zejména u přeshraničních a mezinárodních transakcí, nové možnosti financování pro malé a střední podniky a efektivnější kapitálové trhy. Užití tokeny mohou podnítit vznik decentralizovaných blockchainových sítí a kryptoměny typu „stablecoin“ mohou být prostředkem pro platby mezi stroji v odvětví mobility, energetiky a zpracovatelského průmyslu. Nesou s sebou však také rizika, a proto by měly podléhat řádné regulaci a dohledu.

Komise dnes předkládá legislativní návrh²¹ doprovázející tuto strategii. Návrh vyjasňuje uplatňování stávajících pravidel EU na kryptoaktiva, zavádí pilotní režim pro kryptoaktiva, na která se tato pravidla vztahují, a vytváří nový právní rámec EU pro kryptoaktiva, na která se tato pravidla nevztahují, a to na základě taxonomie definic různých typů kryptoaktiv. Posledně zmíněný rámec zahrnuje užití tokeny a zvláštní pravidla pro regulaci konkrétních rizik pro finanční stabilitu a měnovou suverenitu v souvislosti s tokeny navázanými na jiná aktiva (nazývané „stabilní kryptoměna“ nebo „stablecoin“), které se používají pro účely

²¹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o trzích s kryptoaktivy a o změně směrnice (EU) 2019/1937, COM(2020) 593 a návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o pilotním režimu pro tržní infrastruktury založené na technologii distribuované účetní knihy, COM(2020) 594.

plateb. Dodatečné interpretační pokyny k uplatňování stávajících pravidel zlepší regulační srozumitelnost a umožní finančnímu sektoru těžit z vyšší efektivity díky širšímu využívání technologie distribuované účetní knihy na kapitálových trzích při současném respektování pravidel bezpečnosti a zabezpečení a zachování vysoké úrovně ochrany uživatelů.

S ohledem na probíhající práci Basilejského výboru Komise současně zváží aktualizaci obezřetnostních pravidel pro kryptoaktiva v držení finančních podniků. Komise rovněž prozkoumá, jak využít technologie distribuované účetní knihy ke zdokonalení operací malých a středních podniků k získávání kapitálu.

Digitální technologie mají rovněž potenciál pro centrální banky, které mohou vyvinout digitální měny centrálních bank jako digitální alternativu k hotovosti a katalyzátor dalších inovací v oblasti plateb, financí a obchodu. Jak je podrobně uvedeno ve strategii pro malé platby, Komise podporuje práci centrálních bank, zejména Evropské centrální banky (ECB), pokud jde o úvahy o vydávání retailové digitální měny centrálních bank dostupné široké veřejnosti při současném zachování eurohotovosti jako zákonného platidla.

V zájmu podnícení rozvoje technologií distribuované účetní knihy s nízkými nebo nulovými emisemi a internetu věcí, jakož i investic do těchto technologií, bude Komise ve spolupráci s platformou pro udržitelné finance usilovat o to, aby tato odvětví byla do roku 2021 začleněna do taxonomie udržitelného financování.

- *Podpora spolupráce a využívání infrastruktury cloud computingu*

Cloud computing značně usnadňuje rychlý a flexibilní růst a přechod na modulární IT architekturu, která podporuje spolupráci a nejlépe vyhovuje nativním cloudovým digitálním aplikacím. Aby to usnadnila a aby zajistila, že banky a finanční služby v EU budou moci využívat výhod, které přináší využívání cloudových služeb ve vysoce zabezpečeném prostředí, k němuž mají přístup zákazníci, předkládá dnes Komise rámec dohledu pro kritické poskytovatele informačních a komunikačních technologií (IKT) finančnímu sektoru z řad třetích stran²², jako jsou například poskytovatelé cloudových služeb. V souvislosti s vysoce koncentrovaným trhem Komise rovněž ve strategii EU pro data navrhla zahájit činnost evropského tržiště s cloudovými službami a do konce roku 2022 do něj integrovat kompletní soubor cloudových služeb. Toto tržiště usnadní přístup k alternativním poskytovatelům cloudových služeb, a to i ve finančním sektoru.

Komise bude rovněž podporovat spolupráci prostřednictvím dalšího posunu směrem k regulaci podle činností (viz oddíl 4.4 níže). Očekává se, že přijetí cloud computingu ve finančním sektoru podpoří další politická opatření v oblasti cloud computingu zaměřená na zlepšení hospodářské soutěže a hladkého fungování trhu, která budou vycházet z již dostupných odvětvových samoregulačních kodexů chování, pokud jde o změnu poskytovatele cloudových služeb a přenos dat. Komise požádala Agenturu Evropské Unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA), aby v souladu s aktem o kybernetické bezpečnosti vypracovala systém certifikace kybernetické bezpečnosti pro cloudové služby, který povede

²² Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o digitální provozní odolnosti finančního sektoru a o změně nařízení (ES) č. 1060/2009, (EU) č. 648/2012, (EU) č. 600/2014 a (EU) č. 909/2014, COM(2020)595.

ke zvýšení důvěry ve využívání cloud computingu, zejména ze strany finančních služeb a regulačních orgánů. Další kroky mohou zahrnovat opatření, která usnadní přechod na modulární IT architekturu a umožní spolupráci s dalšími aktéry. Tyto vztahy by rovněž mohly být rozvíjeny v rámci platformy EU pro digitální finance (viz oddíl 4.1), která by sdružovala zavedené subjekty i nové subjekty vstupující na trh.

- *Podpora investic do softwaru prostřednictvím přizpůsobení obezřetnostních pravidel pro nehmotná aktiva*

Digitální transformace vyžaduje, aby finanční odvětví významně investovalo do softwaru. V současné době se obezřetnostní zacházení s investicemi do softwaru v různých jurisdikcích liší, přičemž na evropské banky se vztahují přísnější kapitálové požadavky než na banky v jiných jurisdikcích. Komise s cílem usnadnit přechod k digitalizovanějšímu bankovnímu sektoru zanedlouho přijme regulační technické normy, které v současné době připravuje Evropský orgán pro bankovníctví (EBA).

- *Podpora využívání nástrojů umělé inteligence*

Komise má za cíl do roku 2024 ve spolupráci s evropskými orgány dohledu vyjasnit očekávání v oblasti dohledu, pokud jde o to, jak by se měl legislativní rámec pro finanční služby vztahovat na aplikace umělé inteligence (UI).

Základním příslibem nejnovějších nástrojů UI je lepší dostupnost předpovědí. To by mělo podnikům pomoci ušetřit náklady. S tím, jak se v průběhu času zlepšuje přesnost a spolehlivost predikčních technologií, může to rovněž vést k produktivnějším obchodním modelům a novým způsobům hospodářské soutěže. Na straně spotřebitelů by používání aplikací umělé inteligence mohlo podnikům umožnit poskytovat lepší a individualizovanější služby s nižšími náklady. V některých případech by to rovněž mohlo umožnit lidem, kteří byli dříve z finančních služeb vyloučeni, získat k těmto službám přístup.

Jak je uvedeno v bílé knize o umělé inteligenci, bude Komise podporovat využívání umělé inteligence tím, že navrhne významné investice na úrovni EU a předloží nový regulační rámec pro umělou inteligenci, který bude odrážet naše evropské hodnoty.

Převážná většina účastníků veřejné konzultace se domnívá, že finanční sektor EU potřebuje pokyny na úrovni EU týkající se používání aplikací umělé inteligence ve finančnictví a jejich regulační úpravy. Finanční odvětví v této souvislosti poukázalo na nedostatek právní jasnosti, pokud jde o dopad pravidel EU. Zákazníci se zmiňovali o tom, že není dostatečně jasné a transparentní, jak se dospělo ke konkrétnímu výsledku, a obávali se předpojatosti a zneužívajícího profilování, jakož i obtíží, kterým by mohli čelit při vznášení námitek proti výsledkům získaným za pomoci umělé inteligence. Orgány dohledu poukázaly na nedostatek odborných znalostí a nejasnosti v tom, jak by se konkrétní pravidla EU měla uplatňovat (např. pokud jde o vysvětlitelnost modelů umělé inteligence).

V důsledku toho Komise vyzve evropské orgány dohledu a ECB, aby prozkoumaly možnost vypracování pokynů v oblasti regulace a dohledu, pokud jde o používání aplikací umělé inteligence ve finančnictví. Tyto pokyny by měly navazovat na připravovaný návrh nového regulačního rámce pro umělou inteligenci, který je plánovaný na rok 2021. Evropské orgány dohledu budou rovněž vycházet z práce, kterou v této oblasti nedávno zahájily, včetně poradenství, které poskytuje expertní skupina pro digitální etiku zřízená Evropským orgánem

pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění. Evropské orgány dohledu by měly usilovat o zajištění jasnosti, pokud jde o očekávání v oblasti dohledu a zmírňování rizik, aby bylo možné ve finančním sektoru EU používat řešení založená na umělé inteligenci bezpečně, spolehlivě a eticky. Obecnější problémy spojené s používáním nástrojů UI v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů (GDPR)²³ nebo rizika koluzního jednání s použitím nástrojů UI upravujících ceny se zohlední v procesu navazujícím na bílou knihu Komise o umělé inteligenci.

- *Průběžné zajišťování legislativního rámce, který ob stojí v budoucnosti*

Komise hodlá prostřednictvím pravidelných legislativních přezkumů a interpretačních pokynů zajistit, aby regulační rámec EU pro finanční služby nepředepisoval používání konkrétních technologií ani jejich používání nebránil a současně zajišťoval, že budou nadále plněny regulační cíle.

Regulační nejistota je překážkou pro inovace ve finančnictví a může rovněž poškozovat spotřebitele nebo investory. Kromě klíčových otázek vznesených v této strategii začlení Komise v příslušných případech aspekty digitálních financí do všech nadcházejících legislativních přezkumů.

V souvislosti s pokrokem v oblasti digitálních inovací pravděpodobně vyvstanou nové regulační otázky. Komise bude pravidelně pořádat informační akce o digitálních financích s cílem odhalit vznikající problémy. Na tomto základě poskytne pokyny k výkladu regulačního rámce EU prostřednictvím pravidelných interpretačních sdělení. První interpretační sdělení, které má být vydáno v roce 2021, vyjasní otázku zacházení s kryptoaktivy a doplní příslušné legislativní návrhy Komise.

Klíčová opatření

Komise dnes navrhuje **nový legislativní rámec EU pro kryptoaktiva**, včetně tokenů navázaných na jiná aktiva (nazývaných „stabilní kryptoměna“ nebo „stablecoin“) a užitních tokenů.

Komise prostřednictvím pravidelných přezkumů zajistí, že budou odstraněny případné podstatné regulační překážky, které brání inovacím a které vyplývají z právních předpisů o finančních službách. Bude pravidelně poskytovat **interpretační pokyny, jak se mají stávající právní předpisy o finančních službách použít na nové technologie.**

4.3 Podpora inovací založených na datech v oblasti financí vytvořením společného prostoru pro finanční data

Ve své nové evropské strategii pro data²⁴ Komise zdůraznila, že je třeba zlepšit přístup k datům a jejich sdílení v rámci EU a zajistit širší přístup k veřejným a soukromým datům ve prospěch občanů a podniků i v obecnějším veřejném zájmu. V rámci tohoto úsilí a v těsné

²³ Konzultace poukázala na řadu otázek, u nichž by účinnému využívání nástrojů umělé inteligence mohly bránit zásady obecného nařízení o ochraně osobních údajů, jako je anonymita údajů, právo být zapomenut, práva týkající se pravidel pro automatizované rozhodování, minimalizace údajů a omezení účelu.

²⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropská strategie pro data“, COM(2020) 66 final, 19. 2. 2020.

vazbě na činnosti napříč jinými odvětvími si Komise klade za cíl vytvořit společný prostor pro finanční data, a to prostřednictvím řady konkrétnějších opatření uvedených v tomto oddíle. Cílem Komise je pomoci integrovat evropské kapitálové trhy, nasměrovat investice do udržitelných činností, podporovat inovace a zajistit efektivitu pro spotřebitele a podniky. Komise v úzké spolupráci s evropskými orgány dohledu zřídí skupinu odborníků na data, která bude poskytovat poradenství ohledně technických aspektů vytvoření společného prostoru pro finanční data.

- *Usnadnění digitálního přístupu ke všem regulovaným finančním informacím v reálném čase*

Do roku 2024 by informace, které se podle právních předpisů EU v oblasti finančních služeb mají zveřejňovat, měly být zveřejňovány ve standardizovaných a strojově čitelných formátech. Komise v rámci svého akčního plánu pro unii kapitálových trhů zavede infrastrukturu EU s cílem usnadnit přístup ke všem zveřejňovaným informacím týkajícím se kapitálových trhů.

Finanční instituce jsou v současné době povinny zveřejňovat velké množství finančních informací. V digitálním kontextu má Komise v úmyslu zajistit, aby regulované informace byly poskytovány v elektronických, strojově čitelných formátech. Pokud jde o zveřejňování informací, hodlá Komise zajistit, aby finanční informace, které společnosti již zveřejnily prostřednictvím vnitrostátních rejstříků, byly v souvislosti se směrnicí o otevřených datech považovány za datové soubory s vysokou hodnotou. Kromě toho Komise počínaje návrhem týkajícím se kryptoaktiv předloží legislativní změny právních předpisů EU v oblasti finančních služeb, které budou vyžadovat, aby zveřejňování informací probíhalo systematicky ve strojově čitelných formátech. V souvislosti s unií kapitálových trhů Komise podpoří vývoj infrastruktury EU a interoperability s cílem usnadnit přístup ke všem zveřejňovaným informacím. Tato infrastruktura bude navržena tak, aby byla způsobilá pro případné financování z nového programu Digitální Evropa, který podpoří rozvoj digitálních kapacit EU s cílem urychlit zavádění nových technologií a jejich dostupnost.

- *Podpora inovativních nástrojů IT na podporu podávání zpráv a vykonávání dohledu*

Do roku 2024 hodlá EU zavést nezbytné podmínky, které umožní využívání inovativních technologií, včetně nástrojů regulačních technologií („RegTech“)²⁵ a technologií v oblasti finančního dohledu („SupTech“)²⁶, pro podávání zpráv pro účely dohledu ze strany regulovaných subjektů a pro výkon dohledu ze strany orgánů. Měla by rovněž podporovat sdílení dat mezi orgány dohledu. Na základě výsledků kontroly účelnosti požadavků na podávání zpráv orgánům dohledu²⁷ vypracuje Komise spolu s evropskými orgány dohledu v roce 2021 strategii pro údaje v oblasti dohledu, která pomůže zajistit, aby i) požadavky na podávání zpráv orgánům dohledu (včetně definic, formátů

²⁵ Regulační technologie („RegTech“): Regulační technologie jsou podskupinou finančních technologií; jde o technologie, které mohou pomoci plnit regulatorní požadavky účinněji a efektivněji, než je tomu v současnosti.

²⁶ Technologie v oblasti finančního dohledu („SupTech“): Technologie v oblasti finančního dohledu jsou podskupinou finančních technologií; využívají inovativní technologie na podporu dohledu. Pomáhají orgánům dohledu digitalizovat postupy podávání zpráv a regulační postupy.

²⁷ https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2017-supervisory-reporting-requirements_cs

a procesů) byly jednoznačné, sladěné, harmonizované a vhodné pro automatizované podávání zpráv, ii) byly plně využity dostupné mezinárodní normy a identifikátory, včetně identifikačního kódu právnické osoby, a aby iii) údaje v oblasti dohledu byly vykazovány ve strojově čitelných elektronických formátech a bylo možné je snadno kombinovat a zpracovávat. To usnadní používání nástrojů regulačních technologií pro podávání zpráv a nástrojů technologií v oblasti finančního dohledu pro analýzu dat ze strany orgánů.

Komise se rovněž snaží zajistit, aby klíčové části právních předpisů EU byly zpracovatelné metodami zpracování přirozeného jazyka, byly strojově čitelné a vykonatelné a obecně usnadnily tvorbu a provádění požadavků na podávání zpráv. Bude rovněž podporovat využívání moderních nástrojů IT ke sdílení informací mezi vnitrostátními orgány a orgány EU. Jako první krok v oblasti strojově čitelného a vykonatelného podávání zpráv zahájila Komise pilotní projekt týkající se omezeného souboru požadavků na podávání zpráv.

- *Podpora sdílení dat mezi podniky ve finančním sektoru EU i mimo něj (otevřené finance)*

Do roku 2024 by EU měla mít zaveden rámec pro otevřené finance v souladu se strategií EU pro data, připravovaným aktem o datech a aktem o digitálních službách. To bude koordinováno s přezkumem směrnice o platebních službách.

Revidovaná směrnice o platebních službách (PSD2) významně přispěla k tomu, aby banky a poskytovatelé z řad třetích stran mohli se souhlasem klienta sdílet a používat data za účelem vytvoření nových služeb („otevřené finance“). Komise zahájí v roce 2021 přezkum směrnice o platebních službách, a to včetně posouzení její oblasti působnosti.

Otevřené finance mohou vést k lepším finančním produktům, lépe cílenému poradenství a lepšímu přístupu pro spotřebitele, jakož i k větší efektivnosti transakcí mezi podniky. Přístup k většímu množství údajů o zákaznících by rovněž umožnil poskytovatelům služeb nabízet více individualizovaných služeb, které jsou lépe přizpůsobeny konkrétním potřebám zákazníků. Vyvážený regulační rámec pro sdílení dat o finančních produktech podpoří finanční sektor v tom, aby plně využil finance založené na datech, a efektivně ochránil subjekty údajů, které musí mít nad svými údaji plnou kontrolu.

Komise proto předloží do poloviny roku 2022 právní předpisy týkající se širšího rámce pro otevřené finance. Rámec bude vycházet z chystané iniciativy zaměřené na přístup k datům, včetně připravovaného aktu o datech, a z aktu o digitálních službách²⁸. Komise již provádí přezkum své politiky v oblasti hospodářské soutěže s cílem zajistit její přizpůsobení digitálnímu věku²⁹. V této souvislosti rovněž určí, zda jsou zapotřebí odvětvová opatření k zajištění toho, aby všichni poskytovatelé finančních služeb měli spravedlivý přístup k platformám. Jak bylo oznámeno ve strategii pro malé platby, Komise prozkoumá iniciativy

²⁸ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12417-Digital-Services-Act-deepening-the-Internal-Market-and-clarifying-responsibilities-for-digital-services>

²⁹ Komise v současné době přezkumává pravidla použitelná pro horizontální a vertikální dohody, jakož i sdělení o definici trhu. Kromě toho Komise v červnu 2020 zahájila veřejnou konzultaci s cílem posoudit, zda může být k řešení strukturálních problémů v oblasti hospodářské soutěže, které stávající pravidla hospodářské soutěže nemohou řešit nejúčinnějším způsobem, zapotřebí nový nástroj v oblasti hospodářské soutěže. Více informací o těchto přezkumných postupech lze nalézt na internetových stránkách Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž: <https://ec.europa.eu/competition/consultations/open.html>

na úrovni EU, které by řešily stávající problémy, jimž čelí poskytovatelé platebních služeb, když se snaží získat přístup k anténám pro bezdrátovou komunikaci na krátkou vzdálenost (NFC), které jsou k dispozici na některých mobilních platformách (jako jsou telefony nebo tablety) a které se používají pro efektivní bezkontaktní platby. Rámec pro otevřené finance bude rovněž vycházet z výše uvedených iniciativ týkajících se digitálních identit.

Klíčová opatření

Komise pozmění právní předpisy EU, aby zajistila dostupnost zveřejňovaných informací ve standardizovaných a strojově čitelných formátech, a vytvoří **infrastrukturu pro zveřejňování informací financovanou z prostředků EU**.

V roce 2021 předloží Komise **strategii pro data v oblasti dohledu**.

Do poloviny roku 2022 předloží Komise legislativní návrh **nového rámce pro otevřené finance**, který bude vycházet z širších iniciativ v oblasti přístupu k datům a bude s nimi plně v souladu.

4.4 Řešení výzev a rizik spojených s digitální transformací

Digitální transformace finančního sektoru není bez problémů a rizik, z nichž některé jsou svou povahou průřezové kvůli digitálnímu prostředí jako takovému, zatímco jiné se vztahují k jednotlivým výše uvedeným politickým iniciativám.

- *Zajištění finanční stability, ochrana investorů a spotřebitelů na základě zásady „stejná činnost, stejné riziko, stejná pravidla“*

Do roku 2024 by obezřetnostní regulace EU, regulace EU v oblasti obchodního jednání a dohled EU měly být přizpůsobeny tak, aby obstály i v budoucnosti v novém finančním ekosystému, který bude zahrnovat tradiční regulované finanční instituce i poskytovatele technologií nabízející finanční služby.

Do sektoru finančních služeb stále častěji přímo či nepřímo vstupují velké i malé technologické společnosti. Mnoho poskytovatelů technologií nyní nabízí platební a související služby, avšak respondenti ve veřejné konzultaci Komise očekávají větší rozvoj online poskytování dalších finančních služeb, jako jsou úvěry, pojištění a správa aktiv pro spotřebitele a podniky. Velké technologické společnosti rovněž často vystupují jako zprostředkovatelé, neboť spojují různé služby a produkty se souvisejícími finančními službami, jako jsou platby, financování nebo pojištění, a stávají se tak tržištěm pro finanční služby. Mohou rychle rozšířit finanční služby napříč svou uživatelskou základnou a radikálně změnit tržní struktury, což má někdy negativní vliv na hospodářskou soutěž. Velké technologické společnosti v neposlední řadě rovněž poskytují mnoho digitálních technologických řešení, která se používají při poskytování finančních služeb, včetně hardwaru, softwaru a cloudových řešení pro finanční odvětví.

Technologické společnosti se proto pravděpodobně stanou nedílnou součástí finančního ekosystému a většina respondentů veřejné konzultace očekává, že v důsledku toho dojde ke zvýšení rizik. Je důležité se zabývat všemi těmito riziky, tedy nejen těmi, která postihují zákazníky (pojistníky, investory a vkladatele), ale také širšími otázkami finanční stability a hospodářské soutěže na trzích finančních služeb. Tyto otázky jsou významné jak z hlediska

poskytování finančních služeb technologickými společnostmi a přístupu spotřebitelů a podniků k finančním službám, tak z hlediska možných externalit mezi finančními a nefinančními částmi smíšených skupin. V této souvislosti by regulace a dohled měly být přiměřené, založené na zásadě „stejná činnost, stejné riziko, stejná pravidla“ a měly by věnovat zvláštní pozornost rizikům významných hospodářských subjektů.

Technologie navíc přispívají k rozbití hodnotových řetězců pro danou finanční službu, které dříve byly integrovány. Zatímco většinu finančních služeb tradičně nabízel jeden poskytovatel, digitální technologie umožnily podnikům specializovat se na určitou část hodnotového řetězce. To posiluje hospodářskou soutěž a může zvýšit efektivitu. Zvyšuje to však rovněž složitost hodnotových řetězců, v důsledku čehož je pro orgány dohledu obtížnější udržet si přehled o rizicích v hodnotovém řetězci, zejména pokud se na zúčastněné subjekty vztahují různé regulační a dohledové rámce.

Komise v případě potřeby přizpůsobí stávající právní rámce EU ohledně obchodního jednání a obezřetnosti, aby i nadále zajišťovaly finanční stabilitu a chránily zákazníky v souladu se zásadou „stejná činnost, stejné riziko, stejná pravidla“. Komise bude v tomto procesu podle potřeby spolupracovat s ECB, národními centrálními bankami a příslušnými orgány.

Zprv, jak je uvedeno ve strategii pro malé platby, Komise přezkoumá směrnici o platebních službách a směrnici o elektronických penězích.

Zadruhé Komise posoudí, jak zajistit komplexní dohled nad roztržitějšími hodnotovými řetězci a novými poskytovateli finančních služeb. Jednou z možností, která je součástí návrhu týkajícího se kryptoaktiv předloženého spolu s touto strategií, je zřízení kolegia orgánů dohledu pro ekosystém daného hodnotového řetězce finančních služeb. To by zlepšilo spolupráci a zajistilo, že žádné riziko nebude opomenuto.

Zatřetí Komise prozkoumá způsoby, jak zajistit, aby oblast obezřetnostního dohledu byla dostatečně široká, aby zachycovala rizika vyplývající z poskytování finančních služeb platformami a technologickými společnostmi a z technologicko-finančních konglomerátů a skupin. Za tímto účelem přezkoumá, zda ustanovení o dohledu nad skupinou v právních předpisech EU o finančních službách, jako je směrnice o finančních konglomerátech (FICOD), mají dostatečně širokou a flexibilní institucionální oblast působnosti, aby se přizpůsobila neustále se měnící struktuře finančního trhu bez ohledu na podnikovou strukturu a hlavní činnost skupiny. Jedním ze způsobů, jak posílit spolupráci mezi odvětvovými orgány dohledu za účelem získání obecného přehledu o souborech finančních služeb nabízených různými poskytovateli, by mohl být doplňkový dozor nad skupinovými riziky, která vyplývají ze směrnice FICOD.

Začtvrté Komise zvažuje, zda jsou zapotřebí legislativní návrhy, které by se zabývaly potenciálními riziky vyplývajících z případných rozsáhlých úvěrových operací podniků mimo bankovní oblast, což může zahrnovat mikroobezřetnostní i makroobezřetnostní rizika.

Za účelem přípravy těchto opatření žádá Komise evropské orgány dohledu o poradenství, jak řešit otázky související se zásadou „stejná činnost, stejné riziko, stejná pravidla“, roztržitější hodnotové řetězce, rozsah oblasti dohledu a obezřetnostní rizika spojená s nebankovními úvěry, a do poloviny roku 2022 rozhodne o nezbytných legislativních změnách.

- *Ochrana spotřebitelů a veřejného zájmu*

EU musí do všech opatření přijatých za účelem provádění této strategie začlenit cíl nepřetržitého posilování postavení spotřebitelů a jejich ochrany tak, aby měli prospěch z širšího přístupu k inovativním výrobkům a službám za bezpečných podmínek. Souběžně by se mělo dosáhnout pokroku při zajišťování ochrany veřejného zájmu před rizikem praní peněz, financování terorismu a jakýchkoli jiných finančních přečinů, včetně daňových úniků.

V digitálním světě mají spotřebitelé a investoři přístup k širší škále finančních služeb, včetně levnějších a inovativnějších služeb. Interoperabilní digitální identity usnadní přístup k těmto produktům na dálku a přes hranice států. Zároveň se účastníci veřejné konzultace široce shodli, že s tím, jak technologické společnosti získávají podíl na trhu finančních služeb, budou spotřebitelé čelit dalším rizikům, mezi něž by mohly patřit nežádoucí důsledky potenciálních omezení hospodářské soutěže.

Komise do provádění všech prvků této strategie začlení cíl usnadnit spotřebitelům přístup k finančním službám a zároveň řešit rizika, kterým spotřebitelé čelí. V tomto ohledu je obzvláště důležitý nový rámec pro bezpečnou identifikaci na dálku uvedený v oddíle 4.1, snazší přístup ke zveřejňovaným informacím a nový rámec pro otevřené finance uvedený v oddíle 4.3.

Komise posoudí, zda a jak lze zlepšit aspekty ochrany spotřebitelů a obchodního chování v řadě právních předpisů EU tak, aby zohledňovaly nové, digitální způsoby poskytování finančních služeb. Odvětvový rámec pro finanční služby zahrnuje řadu pravidel na ochranu spotřebitelů a osobních údajů, včetně pravidel pro podnikání, zveřejňování informací, úvěruschopnost nebo poradenství. Směrnice o uvádění finančních služeb na trh na dálku stanoví další požadavky týkající se prodeje finančních služeb na dálku. V souvislosti s nadcházejícími legislativními přezkumy bude Komise systematicky posuzovat, zda jsou pravidla na ochranu spotřebitele a regulační rámec pro boj proti praní peněz, financování terorismu a jakýmkoli dalším finančním přečinům, včetně daňových úniků, vhodné pro digitální svět, a v případě potřeby navrhne legislativní změny.

S cílem zajistit, aby evropští spotřebitelé byli o těchto příležitostech informováni a aby digitální finanční produkty a služby dostály svým možnostem v boji proti finančnímu vyloučení, je pak Komise připravena pomoci financovat, například prostřednictvím služby na podporu strukturálních reforem, programy finanční gramotnosti zaměřené na digitalizaci, které budou provádět členské státy. Komise rovněž řádně zváží digitální aspekt navrhovaných opatření v oblasti finanční gramotnosti v akčním plánu unie kapitálových trhů³⁰.

- *Posílení digitální provozní odolnosti*

Nezbytným průřezovým opatřením je posílení digitální provozní odolnosti účastníků finančního trhu. Zvýšená závislost na digitálních a vzdálených technologiích v důsledku

³⁰ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Unie kapitálových trhů pro občany a podniky – nový akční plán“, COM(2020) 590.

pandemie COVID-19 to znovu názorně ukazuje. EU si nemůže dovolit, aby byla zpochybňována provozní odolnost a bezpečnost její digitální finanční infrastruktury a služeb. Rovněž je třeba minimalizovat riziko odcizení peněžních prostředků klientů nebo ohrožení jejich údajů. Vedle této strategie dnes Komise předkládá návrh, jehož cílem je zlepšit provozní odolnost finančního sektoru. To doplňuje probíhající přezkum směrnice o bezpečnosti sítí a informačních systémů³¹.

Klíčová opatření

Komise **do poloviny roku 2022 navrhne nezbytné úpravy stávajícího legislativního rámce pro finanční služby, pokud jde o ochranu spotřebitele a obezřetnostní pravidla**, s cílem chránit koncové uživatele digitálních financí, zajistit finanční stabilitu, chránit integritu finančního sektoru EU a zajistit rovné podmínky.

Komise dnes předkládá návrh **nového rámce EU pro posílení digitální provozní odolnosti**.

5. Závěr

Tato strategie stanoví klíčové priority a cíle pro digitální finance v Evropě na nadcházející čtyři roky, a to na základě výstupů z rozsáhlých kontaktů se zúčastněnými stranami.

Komise se pro dosažení těchto cílů zavazuje přijmout řadu důležitých opatření.

Kromě toho musí zúčastněné strany ze soukromého sektoru, vnitrostátní orgány a EU úzce spolupracovat. V návaznosti na informační akci o digitálních financích Komise vybízí spotřebitele, podniky, zavedené finanční firmy, nové společnosti působící v oboru finančních technologií a jejich zaměstnance, aby se aktivně zapojili do provádění této strategie. Komise bude spolupracovat s normotvůrci a společenstvím pro dohled jak na evropské, tak na vnitrostátní úrovni. Členské státy a vnitrostátní orgány dohledu by měly pokračovat ve svých četných inovativních iniciativách, rozšiřovat je a posilovat jejich účinky nad rámec vnitrostátních trhů tak, aby zahrnovaly jednotný trh EU jako celek.

Bude-li Evropa jednat společně, může se ujmout vedení v oblasti digitálních financí, čímž podpoří hospodářské oživení a přinese prospěch evropským občanům i podnikům.

³¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1148 ze dne 6. července 2016 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informačních systémů v Unii (Úř. věst. L 194, 19.7.2016, s. 1).